

Projev předsedkyně Metsolové na zvláštním zasedání Evropské rady
17. dubna 2024

Děkuji, Charlesi.

Dobrý večer.

Za padesát dní se stamiliony Evropanů odeberou k volebním urnám. Jak víte, společně s poslanci jsem se vydala na cestu po jednotlivých členských státech, abychom tam naslouchali občanům. Pro ty, se kterými jsme se setkali, je nejdůležitější boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, bezpečnost, posílení hospodářství a vytváření nových pracovních míst.

To jsou oblasti, ve kterých od nás lidé očekávají, že věci změníme k lepšímu, stejně jako se nám to podařilo v případě migrace. Proto vítám diskusi o podpoře ekonomického růstu a posílení evropské konkurenceschopnosti. Naše úvahy na toto téma podnítila i analýza, kterou pro zprávu skupiny na vysoké úrovni o budoucnosti jednotného trhu vypracoval Enrico Letta. To vše přichází v rozhodujícím okamžiku.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

jednotný trh je jedinečný model růstu naší Unie. Funguje jako výkonný motor konvergence a přináší nám ty nejcennější výhody. V rámci Unie mohou dnes lidé žít, pracovat a studovat kdekoli chtějí a cestovat kamkoli je napadne. Díky jednotnému trhu se mohou podniky, velké i malé, usadit kdekoli se jim zlíbí. Získají tak lepší přístup na trh a současně podpoří konkurenceschopnost. Spotřebitelům přináší jednotný trh bohatší výběr za nižší ceny a silnější ochranu jejich spotřebitelských zájmů. Jakožto největší demokratický jednotný trh na světě jsme dokonce posílili svou pozici na světové scéně.

Nová geopolitická realita a stále složitější problémy však už odhalily i slabiny našeho jednotného trhu. Jak zajistíme Evropě větší konkurenceschopnost, inovativnost a nezávislost? Jak přilákáme podniky, vytvoříme pracovní místa a zvýšíme ekonomický růst?

To, o čem tu hovoříme, není nic nového. Jednotný trh je již více než třicet let projekt, který se vyvíjí a který je neoddělitelně spjat se strategickými prioritami EU. V této chvíli je třeba mít na paměti, že projekt evropského jednotného trhu je a vždy byl projektem politickým. Já jsem toho názoru, že náš ekonomický prostor má stále potenciál být pro občany ještě přínosnější. A nyní nastal čas pustit se v tomto ohledu znovu do práce.

To znamená prohloubit náš jednotný trh tak, aby opět odpovídal potřebám současného kontextu daného zejména ekologickou a digitální transformací našich ekonomik. Jedině vyšší produktivitou, rychlejšími investicemi do vlastních průmyslových kapacit, včetně inteligentních energetických sítí, a integrací jednotného trhu s energií, financemi a telekomunikačními službami můžeme snížit svou strategickou závislost. Současně tak můžeme podpořit a zachovat ekonomický růst. Jednotný trh je naší největší ekonomickou hnací silou, což se musí odrazit ve snaze odstranit rozdíly mezi našimi komunitami. Tímto způsobem je třeba řešit problém sociálního vyloučení, ať už v reálném či internetovém prostředí.

V praxi to bude vyžadovat větší úsilí o zajištění stejných podmínek pro všechny. V tomto ohledu znamená přijetí aktu o digitálních službách, aktu o digitálních trzích a aktu o umělé

inteligenci vykročení správným směrem. Ovšem se stejným odhodláním se musíme pustit i do oblasti energetiky a obecněji do ekologické transformace.

Skutečnost je taková, že pokud jde o vytyčené cíle, jsme celosvětově na špičce, na což bychom měli být a jsme hrdí. Nicméně příliš velká byrokracie nás může brzdit. Někde mohou například jen přípravné fáze pro vybudování větrné elektrárny na moři trvat tak dlouho jako kompletní stavba větrné elektrárny na pevnině. To znamená, že v současné době je budování účinnější infrastruktury v Evropě mnohem méně atraktivní.

Ovšem byrokracie není jen překážkou pro naše strategické investice a cíle v oblasti klimatu. Brání nám také v dosažení socioekonomického začlenění. Demonstrace zemědělců jsou jedním z názorných příkladů politiky, kdy naše ambice nejsou odrazem potřeb a očekávání občanů. Nejedná se zdaleka jen o problém zemědělství, jde o problém, který musí zohlednit i strategická agenda.

Proto jsem vždy tvrdila, že ekologická transformace, která je nezbytná, může fungovat jen tehdy, bude-li se týkat všech odvětví. Nesmí opomenout žádný sektor. Musí průmyslovým odvětvím nabídnout skutečné pobídky a vytvořit pro ně záchranou síť. Lidé musí tomuto procesu důvěřovat a mít vytvořeny ty správné podmínky, aby si transformaci mohli dovolit. Paradoxně právě nyní, kdy na občany apelujeme, aby se postavili za Evropu, by jinak hrozilo, že se stále více lidí bude uchýlovat k extrémům. To nemůžeme připustit.

Dalším problémem, který komplikuje náš ekonomický pokrok, je roztržičnost našeho finančního sektoru, konkrétněji mám na mysli překážky bránící kapitálovým tokům v Unii. Ačkoli ekologické investice nabyly v posledních letech na dynamice, ročně je stále ještě nutné zaplnit mezeru ve výši 400 miliard EUR. Takovou mezeru ale nelze zaplnit pouze veřejnými financemi ani po přehodnocení naší politiky státní pomoci.

Volný pohyb kapitálu je jednou ze čtyř základních svobod na jednotném trhu. I po desetiletích integrace však stále existují překážky, které snižují naši globální konkurenceschopnost.

Mají-li se naše podniky a průmyslová odvětví rozvíjet a inovovat, vytvářet pracovní místa, motivovat naše občany k větším úsporám, vytvářet bohatství a zajistit Evropě konkurenceschopnost, musíme vytvořit vhodné podmínky pro to, aby naše začínající a malé a střední podniky zůstaly v Evropě. To znamená, že musíme dokončit bankovní unii a unii kapitálových trhů. Jak jsem již uvedla, prohlubování jednotného trhu bylo vždy otázkou politické vůle. A nyní opět nastal čas, abychom se touto záležitostí zabývali, jinak nám hrozí, že o všechno přijdeme.

Jenom tak můžeme našim občanům ukázat, že náš projekt přináší výsledky. Že jsme schopni řešit skutečné problémy a zmírnit potíže, s nimiž se potýkají podniky a také rodiny v celé Evropě, které musí hradit vyšší účty, trápí je nejisté bydlení a mají obavy o to, jak vyžijí do další výplaty. Musíme jim ukázat, že jsme schopni zajistit dlouhodobou konkurenceschopnost, prosperitu a vedoucí postavení Evropy na světové scéně.

Při intenzivnější práci na rozvoji jednotného trhu, provádění reforem a přípravách na měnící se svět kolem nás musíme mít na paměti, že jedním z nejdůležitějších bodů naší strategické a politické agendy je rozšíření EU o Ukrajinu, Moldavsko, Gruzii a západní Balkán. Proto je schválení Nástroje pro reformy a růst pro západní Balkán krok správným směrem. Jde o další z příkladů toho, že díky jednotnému trhu jsme atraktivními partnery. S pomocí tohoto nástroje

nám budou naši spojenci ze západního Balkánu blíž, což posílí náš kontinent, Unii a evropský způsob života, stejně jako nás všechny. Evropský parlament to moc dobře chápe, a proto jsme se sešli, abychom jej co nejrychleji schválili.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

v úvodu jsem dnes mluvila o obavách občanů. Evropané si dále přejí, abychom v příštích pěti letech posílili naše bezpečnostní a obranné struktury, a bránili tak mír a demokracii. To, co se děje na našich hranicích, musí zůstat naší prioritou.

Rusko nadále podniká nezákonné a nerozlišující útoky na Ukrajinu, které jsme již poskytli intenzivní politickou, diplomatickou, humanitární, hospodářskou a vojenskou podporu. Musíme v tom však pokračovat. Musíme urychlit a zintenzivnit dodávky vybavení, které Ukrajina potřebuje, včetně prostředků protivzdušné obrany.

Nesmíme polevit.

Stejně tak nesmíme nechat Rusko, aby před nadcházejícími červnovými volbami do Evropského parlamentu prostřednictvím dezinformací ovlivnilo názory občanů a posílilo proruskou náladu ve společnosti. Nejde totiž už jen o hrozbu, ale o skutečnou možnost, které musíme být připraveni čelit. V této souvislosti bych vás znovu chtěla ujistit, že Evropský parlament je připraven vás podpořit v boji proti dezinformacím a proti veškerým nepřátelským zásahům do našich demokratických rozhodovacích procesů, a to všemi možnými prostředky. Tak jako to dělá vždy.

Pokud jde o situaci na Blízkém východě, bezprecedentní iránské raketové útoky a útoky bezpilotních letounů na Izrael mohou v regionu způsobit další napětí. Jako Unie budeme i nadále usilovat o to, aby se situace zklidnila a aby už nedošlo k dalšímu krveprolití.

V loňském roce Evropský parlament drtivou většinou hlasoval pro zařazení Islámských revolučních gard na seznam teroristických organizací. Za tím si stojíme. Vzhledem ke znepokojivým činům Íránu je však navíc zapotřebí přijmout odůvodněné sankce také vůči němu za jeho program bezpilotních letounů a raket.

Situace v Gaze je nadále zoufalá. Ráda bych připomněla, že Evropský parlament nepřestane usilovat o příměří. Proto budeme soustavně požadovat vydání zbývajících rukojmí a budeme trvat na tom, že Hamás již nemůže fungovat beztrestně. Tak dostaneme do Gazy více pomoci, zachráníme život nevinným lidem a prosadíme naléhavou potřebu dvoustranného řešení, které poskytne Palestincům reálnou perspektivu a Izraeli bezpečnost.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

toto je poslední zasedání Evropské rady před červnovými volbami. Chci vám poděkovat za všechny naše plodné diskuse a za vše, co jste již udělali pro to, aby k volbám přišlo co nejvíce lidí. Ujišťuji vás, že Parlament bude pokračovat v práci až do posledního dne svého mandátu ve prospěch všech Evropanů.